

ГОРОДЕЦЬКА

Тетяна Борисівна
gorodetskaya_85@mail.ru

УДК 330.322

ЧІЧКАН

Олександра Сергіївна
chichkan.1995@mail.ruПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО
ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ВАЖЕЛЯ
СТАБІЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИPROBLEMS OF FOREIGN INVESTMENT
AS A LEVER OF DEVELOPMENT AND
STABILIZATION OF THE UKRAINIAN
ECONOMYк.е.н., доцент кафедри
менеджменту, Одеський
національний політехнічний
університетстудент, Одеський національний
політехнічний університет

Стаття присвячена формуванню чіткого розуміння важливості та необхідності інвестиційної діяльності, що спрямована на розвиток та підтримку вітчизняних підприємств, які, в свою чергу, формують фундамент національної економіки країни. В статті було розкрито сутність поняття іноземних інвестицій і проаналізовано інвестиційний стан в Україні, а також зроблено акцент на основних проблемах, які певним чином заважають залученню іноземних коштів.

Статья посвящена формированию четкого понимания важности и необходимости инвестиционной деятельности, направленной на развитие и поддержку отечественных предприятий, которые, в свою очередь, формируют фундамент национальной экономики страны. В статье была раскрыта сущность понятия иностранных инвестиций и проанализировано инвестиционное состояние Украины, а также был сделан акцент на основных проблемах, которые неким образом мешают привлечению иностранных средств.

This article is devoted to the formation of a clear understanding of the importance and necessity of investment, aimed at developing and supporting local businesses that, in turn, form the foundation of the national economy. The article reveals the essence of foreign investment. Author analyzed the status of investments in Ukraine and found the main problems with raising funds.

Ключові слова: інвестиції, іноземні інвестиції, прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції

Ключевые слова: инвестиции, иностранные инвестиции, прямые иностранные инвестиции, портфельные инвестиции

Keywords: investments, foreign investments, direct foreign investments, portfolio investments

ВСТУП

На сьогоднішній день ситуація з інвестиціями в українську економіку переживає не найкращі часи. Порівняно з 2014 роком прямі іноземні інвестиції у 2015 році зменшились майже на 11312 млн. доларів США. Ця ситуація викликана низкою причин, серед яких провідну роль відіграє політична нестабільність і недовіра зарубіжних інвесторів в можливі перспективи з боку українських підприємств. Все це несприятливо позначається на розвитку і становленні економіки.

Залучення коштів зарубіжних інвесторів спрямована на активізацію інвестиційних процесів, розвиток нових технологій, використання іноземного досвіду в підприємстві, а також прискорить процес якісного розвитку малого і середнього бізнесу на території України [5, с. 346].

Дослідженням цієї актуальної у наш час теми приділили свою увагу багато вчених. Серед них можна вказати таких видатних діячів економічної науки: А.А. Пересада, О.В. Мертенс, І.О. Бланк, В.М. Геєць, С.К. Реверчук, А.С. Гальчинський, В.Г. Федоренко та інші. Вченими-економістами, які не оминули питання інвестиційної діяльності стали: К.

Рейлі, Л. Гітман, У. Шарп, Дж. Кейнс, М. Джонк, С. Беренс, В. Шапіро.

МЕТА РОБОТИ полягає в розкритті сутності іноземних інвестицій, визначенні головних проблем залучення коштів та формуванні чіткої думки про те, що інвестиції є одним із головних важелів в стабілізації та розвитку економіки країни.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є методичні та інструктивні матеріали з питань економіки та фінансів, наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів, матеріали періодичної преси, ресурси Internet.

РЕЗУЛЬТАТИ

Інвестиційна діяльність, що спрямована на розвиток вітчизняних підприємств, є головним важелем у досягненні стабільного і спрямованого поліпшення національного економічного стану.

Перш за все необхідно дати чітке та вичерпне пояснення загальному значенню інвестицій. В зв'язку з наявністю широкого спектру різних тлумачень цього поняття, проведемо аналіз науково-методичних джерел категорії «інвестицій». Отриманні данні наведені в табл.1.

Визначення поняття «інвестицій»

№	Автор	Визначення
1	Аскінадзі В.М.	Інвестиції – будь-який вид майна та майнових прав, вкладений в об'єкти інвестиційної діяльності заради отримання прибутку або отримання іншого позитивного ефекту [1, с. 8].
2	Бочаров В.В.	Інвестиції – це вкладення капіталу в будь-який бізнес з цілі його подальшого зростання[2, с. 6]
3	Ковальов В.В.	Під інвестиціями розуміється цілеспрямоване вкладення на певний строк капіталу у всіх його формах в різні об'єкти (інструменти) для досягнення індивідуальних цілей інвесторів[4, с. 17]
4	Майорова Т.В.	У науковій літературі під інвестиціями традиційно прийнято розуміти здійснення певних економічних проектів у теперішній час, щоб в майбутньому одержати доходи. Такий підхід до розуміння інвестицій є домінуючим, як у вітчизняній, так і в закордонній економічній літературі[7,с.4].
5	Теплова Т.В.	Інвестиції – поточне вкладення різноманітних ресурсів, включаючи грошові, з метою отримання прибутку в майбутньому[8, с. 16].

Виходячи з проаналізованих джерел можна зробити висновок, що під інвестиціями слід розуміти будь-яке вкладання різноманітних ресурсів в об'єкт інвестування на заданий строк з метою отримання прибутку в подальший час.

Для того, аби поглибити обізнаність в питанні одного з найголовніших важелів економіки – інвестицій – переглянемо сучасну їх класифікацію.

У наш час найпоширенішою класифікацією є розподіл інвестицій на реальні та фінансові. До реальних належать вкладання коштів чи майна у реальні активи підприємства – матеріальні та нематеріальні. Найчастіше такі інвестиції проявляються у вигляді введення інновацій. Фінансовими інвестиціями називають вкладання коштів інвестора у фінансові активи підприємства, переважно такими фінансовими інструментами стають акції та цінні папери загалом.

Також варто вказати на те, що серед інвестицій за характером участі в справах підприємства розрізняють прямі іноземні інвестиції та портфельні. До прямого інвестування відносяться операції по внесению коштів і майна до статутного капіталу юридичної особи в обмін на корпоративні права. Як правило, такі інвестиції формують від 10 до 25% капіталу фірми і дають право на участь в управлінні підприємством. На противагу їм діють портфельні інвестиції, процес реалізації яких залежить від купівлі цінних паперів підприємства на фондовому ринку. Такі операції не пропонують можливості впливати на управління підприємством і його справами [7].

Аналізуючи процес вкладення інвестицій, слід зазначити, що як і різноманітні економічні процеси він має циклічну природу. Говорячи про інвестиційний цикл маємо на увазі сукупність

заходів, що супроводжують проект від прийняття рішення про інвестування до отримання коштів від цього проекту. Він складається з трьох стадій – передінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна. Цикл інвестування у загальному вигляді представлений на рис. 1.

За даними статистичних досліджень на 1 липня 2015 року в економіку України було залучено прямих іноземних інвестицій на суму 42851,3 мільйона доларів США. Дані вкладення проводилися з 133 країн світу, в тому числі 77,4% всіх коштів з країн Європейського Союзу. У лідерах по інвестуванню знаходяться такі країни, як Кіпр, Німеччина, Нідерланди та Австрія.

Аналізуючи дані статистичних досліджень української державної служби статистики можна відслідкувати динаміку інвестування в Україну. Так з 2010 року по 2015 рік прямі іноземні інвестиції в українську економіку збільшилися на 17%, але якщо порівняти 2015 рік з 2014 роком, то ми помітимо значне скорочення на 20%. Дані для аналізу інвестиційної діяльності відображені у табл. 2 [3].

З наведених на рис. 2 даних ми бачимо, що найбільші грошові суми біли вкладені у період з 2012 по 2014 роки. Аналізуючи дані з 2010 року ми бачимо тенденції росту, що не може не давати надії на подальшу позитивну тенденцію.

Також зазначимо, що Топ 5 областей за критерієм капітальних інвестицій у підприємства з січня по грудень 2015 року склали (млн.грн.): Дніпропетровська – 24330,6, Київська – 22936,1, Львівська – 11845,4, Харківська – 10520,5, Івано-Франківська – 9285,0.

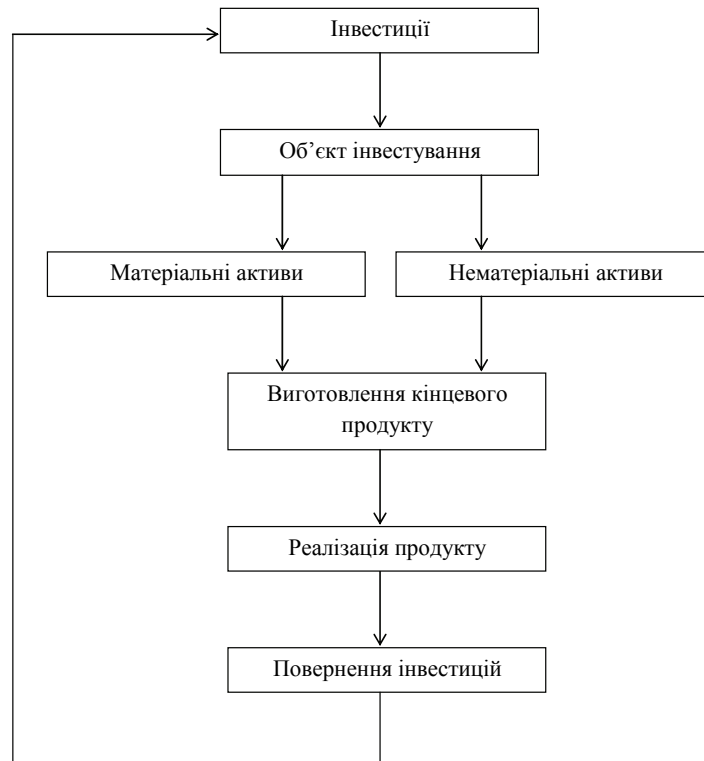

Рис. 1. Інвестиційний цикл

Таблиця 2

Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні

Рік	Прямі іноземні інвестиції в Україні
2010	39 175,7
2011	43 836,8
2012	48 991,4
2013	53 679,3
2014	57 056,4
2015	45 744,8

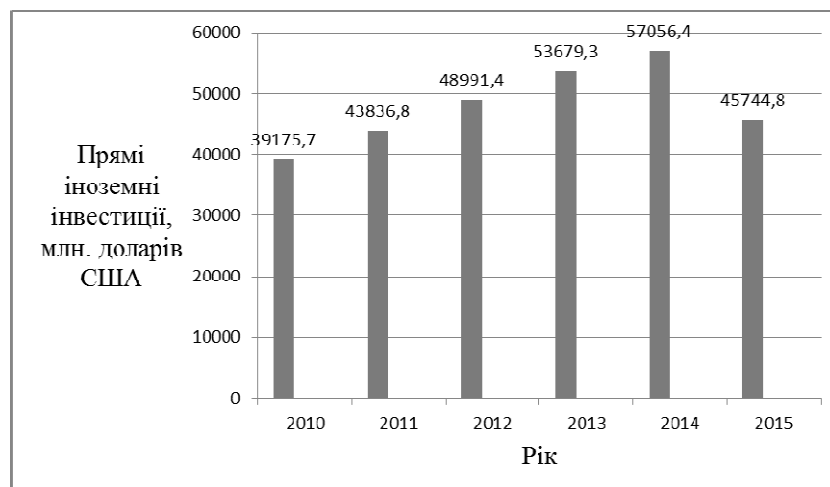

Рис. 2. Динаміка прямих іноземних інвестицій в економіку України

Так як інвестиції відіграють ключову роль у розвитку економічних процесів, то варто вказати і те, що вони є, перш за все, основним джерелом отримання прибутку. Також вони забезпечують просте і розширене відтворення основних фондів підприємств і дають можливість вирішувати завдання соціального і екологічного плану.

Додатково варто звернути увагу на те, що найбільші закордонні компанії, які здійснюють інвестування, головними проблемами в реалізації своїх проєктів вважають:

- неефективне і нестабільне законодавство;
- повне ігнорування вимог законодавства з боку українських учасників проєктів;
- високий рівень корупції.

Проблемами, з якими найчастіше стикаються іноземні інвестори є:

- бюрократія і відсутність прозорості: це полягає в складнощах з отриманням дозволів, ліцензій і т.д.
- податкова політика;
- питання митної політики: боротьба з контрабандою та знищенням конфіскованих товарів, мито і тарифи на імпорт;
- ринок праці: недолік професіоналів;
- виконання законів: корумпованість судової системи і т.д. [5].

Отже, для подолання інвестиційних бар'єрів необхідно перш за все удосконалити всі напрямки політичної діяльності країни, розпочати активну боротьбу з корупційними процесами у країні, а також звернути увагу на те, що багато економічних процесів, які відбуваються на теренах нашої країни, йдуть в протиріччя з законами чи в обхід них.

ВИСНОВКИ

Таким чином, іноземні інвестиції відіграють важливу роль в будь-якій економіці, і українська не є винятком. Важливо, що вони не тільки дозволяють в повній мірі компенсувати дефіцит національних засобів, а й є провідником сучасних технологій виробництва та управління, своєрідною

«перепусткою» на світові ринки товарів, капіталів і технологій. У зв'язку з цим, варто сказати про те, що в нинішній ситуації залучення іноземних інвестицій може зіграти роль «рятувального жилета» для економіки країни.

Список використаних джерел

1. Аскинадзи В.М. Инвестиции: Учебник для бакалавров. Московский государственный университет экономики, статистики и информатики (МЭСИ). – Москва: Юрайт, 2014. – 423 с.
2. Бочаров В.В. Инвестиции: Учебник для вузов. 2 издание. СПб. – Питер, 2009. – 384с.
3. Державна служба статистики України.
4. Ковалев В.В. Инвестиции: Учебник. – М.:ООО «Велби», 2003. – 440 с.
5. Козак Ю.Г. та ін. Міжнародна економіка: Навч. посібник. Видання 2-ге, перероблене та доповнене. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1118с.
6. Кудряшов В.П. Курс фінансів: Навч. Посібник. – К.: Знання, 2008. – 431с.
7. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2004. – 376с.
8. Теплова Т.В. Инвестиции: Учебник – М.: Издательство Юрайт, 2011. – 724 с.